

Asia: VN/10831/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rikoslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Väliotsikot

Yleiset huomiot mietinnöstä ja siihen sisältyvistä ehdotuksista sekä ympäristörikosdirektiivin velvoitteiden täytäntöönpanosta

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rikoslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Traficom on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toimiva keskushallinnon virasto, joka hoitaa liikenteen ja sähköisen viestinnän viranomaistehtäviä. Traficom on arvioinut hallituksen esitysluonnosta erityisesti sille kuuluvan tehtävän, liikenteen aiheuttamien ympäristöhaittojen rajoittamisen näkökulmasta.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää ehdotettuja muutoksia ja hallituksen esitysluonnosta kannatettavina.

Traficom kiinnittää huomiota rikoslain 48 lukuun ehdotettuun uuteen 4 g §:ään (vieraslajirikos) ja sen mahdolliseen soveltamiseen vesiliikenteessä, erityisesti huviveneisiin. Vesiliikenne on tunnustettu merkittäväksi vieraslajien leviämisreitiksi. Huviveneiden runkoihin kiinnittyneet eliöt voivat siirtyä alueelta toiselle ja aiheuttaa haitallisten vieraslajien leviämistä. On tarpeen arvioida, missä tilanteissa huviveneen tuominen Suomen vesialueille voi täyttää rikoslain tunnusmerkistön.

Traficom katsoo, että jatkovalmistelussa olisi tarpeen täsmentää, voiko säännös tulla sovellettavaksi tilanteessa, jossa huvivene tuodaan Suomeen tietoisena siitä, että veneen pohjassa on EU:n vieraslajiluetteluun kuuluva haitallinen vieraslaji. Lisäksi sääntelyn ennakoitavuuden vuoksi olisi tarpeen selkiyttää sitä, mikä on selonottovelvollisuuden laajuus kuvatussa tilanteessa sekä sitä, miten sääntely on käytännössä valvottavissa vesiliikenteessä. Vesiliikennettä valvovia viranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto, Rajavartiolaitos ja Poliisi.

Lisäksi rikoslain 48 lukuun ehdotettuun uuteen 4 g §:ään liittyen Traficom haluaa tuoda esille, että vierasrajien leviämisen ehkäisemisestä annetun kansainvälisen painolastivesiyleissopimuksen osalta on käynnissä kokemuksenkartuttamisvaihe, jonka yhteydessä Kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n jäsenmaat ovat sitoutuneet olemaan kohdistamatta rangaistustoimenpiteitä aluksiin silloin, kun aluksen käsittelylaitteistoa on käytetty, asennettu ja huollettu oikein. Kokemuksenkartuttamisvaihe on annettu Kansainvälisen merenkulkujärjestön ohjesäännöllä MEPC.290(71) the Experience-building Phase Associated with the BWM Convention. Kokemuksenkartuttamisvaiheen arvellaan kestävän vuoden 2028 loppuun.

Huomiot syyteoikeuden vanhentumista koskevista ehdotuksista (rikoslain 8 luvun 1 §:n 4 momentti)

-

Huomiot rikoslain 9 luvun 5 §:ään ehdotettavista, yhteisösakon asteikkoa koskevista muutosehdotuksista sekä ehdotuksista pakoterikoksia koskevan yhteisösakon asteikon osalta (rikoslain 46 luvun 13 §)

-

Huomiot törkeän rikoksen ilmoittamatta jättämisestä ja terroristisessa tarkoituksessa tehtyjä rikoksia koskeviin pykäliin ehdotettavista muutoksista (rikoslain 15 luvun 10 § ja 34 a luvun 1 §) sekä niihin liittyvistä muutosehdotuksista (rikoslain 1 luvun 7 § ja 34 a luvun 15 §)

-

Huomiot ympäristön turmelemista koskevaan pykälään (rikoslain 48 luvun 1 §) ehdotettavista muutoksista

- a) 1 momentti
- b) 2 momentti
- c) 3 momentti
- d) ehdotettava uusi 4 momentti

-

Huomiot ympäristörikkomusta ja tuottamuksellista ympäristön turmelemista koskeviin pykäliin (rikoslain 48 luvun 3 ja 4 §) ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot ehdotettavista uusista jäterikosta ja törkeää jäterikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 a ja 4 b §:t)

-

Huomiot ehdotettavista uusista ilmakehän heikentämisestä ja törkeää ilmakehän heikentämisestä koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 c ja 4 d §:t)

-

Huomiot ehdotettavista uusista ympäristöä vaarantavan tuotteen markkinoillesaattamisrikosta ja törkeää ympäristöä vaarantavan tuotteen markkinoillesaattamisrikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 e ja 4 f §:t)

-

Huomiot ehdotettavasta uudesta vieraslajirikosta koskevasta rangaistussäännöksestä (rikoslain 48 luvun uusi 4 g §)

-

Huomiot luonnonsuojelurikosta koskevaan pykälään (rikoslain 48 luvun 5 §) ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot ehdotettavasta uudesta ympäristön tuhoamista koskevasta rangaistussäännöksestä (rikoslain 48 luvun uusi 5 b §)

-

Huomiot ulkomaiselta alukselta talousvyöhykkeellä tehtyä ympäristörikosta koskevaan pykälään ehdotettavista muutoksista (rikoslain 48 luvun 10 §)

-

Huomiot rikoslain 48 ja 48 a lukuun ehdotettavista uusista soveltamisalasäännöksistä, jotka koskevat tietyissä tilanteissa luvan nojalla toimimisen rinnastamista ilman lupaa toimimiseen (rikoslain 48 luvun 7 a § ja 48 a luvun 4 b §)

-

Huomiot ehdotettavista uusista metsäkatorikosta ja törkeää metsäkatorikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 a luvun uudet 3 c ja 3 d §:t) sekä oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskevaan rikoslain 48 a luvun 6 a §:ään ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot pakkokeinolakiin ja poliisilakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot kansalaisuuslakiin, rajavartiolaitoslakiin ja Puolustusvoimien virka-avusta poliisille annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot rikosrekisterilakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot merenkulun ympäristönsuojelulakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot luonnonsuojelulakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot Suomen talousvyöhykkeestä annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annettuun lakiin ehdot

-

Huomiot EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot muista ehdotettavista lainsäädäntömuutoksista

-

Huomiot ympäristörikosdirektiivin säännöksistä, joiden ei mietinnössä katsota edellyttävän lainsäädäntömuutoksia

-

Huomiot ehdotusten pääasiallisten vaikutusten tarkastelusta

-

Huomiot muita toteuttamisvaihtoehtoja koskevasta arvioinnista

-

Huomiot suhdetta perustuslakiin ja säätämisympäristöstä koskevasta jaksosta

-

Muut huomiot

-

Pentinsaari Pietari
Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)

Manner Tupuna

Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)